

DR. FARKAS CSAMANGÓ ERIKA

KÖRNYEZETVÉDELMI JOG

12.

A TERMÉSZET VÉDELME NEK SZABÁLYAI

A lecke elsajátítása 50 percet vesz igénybe

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító:

EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

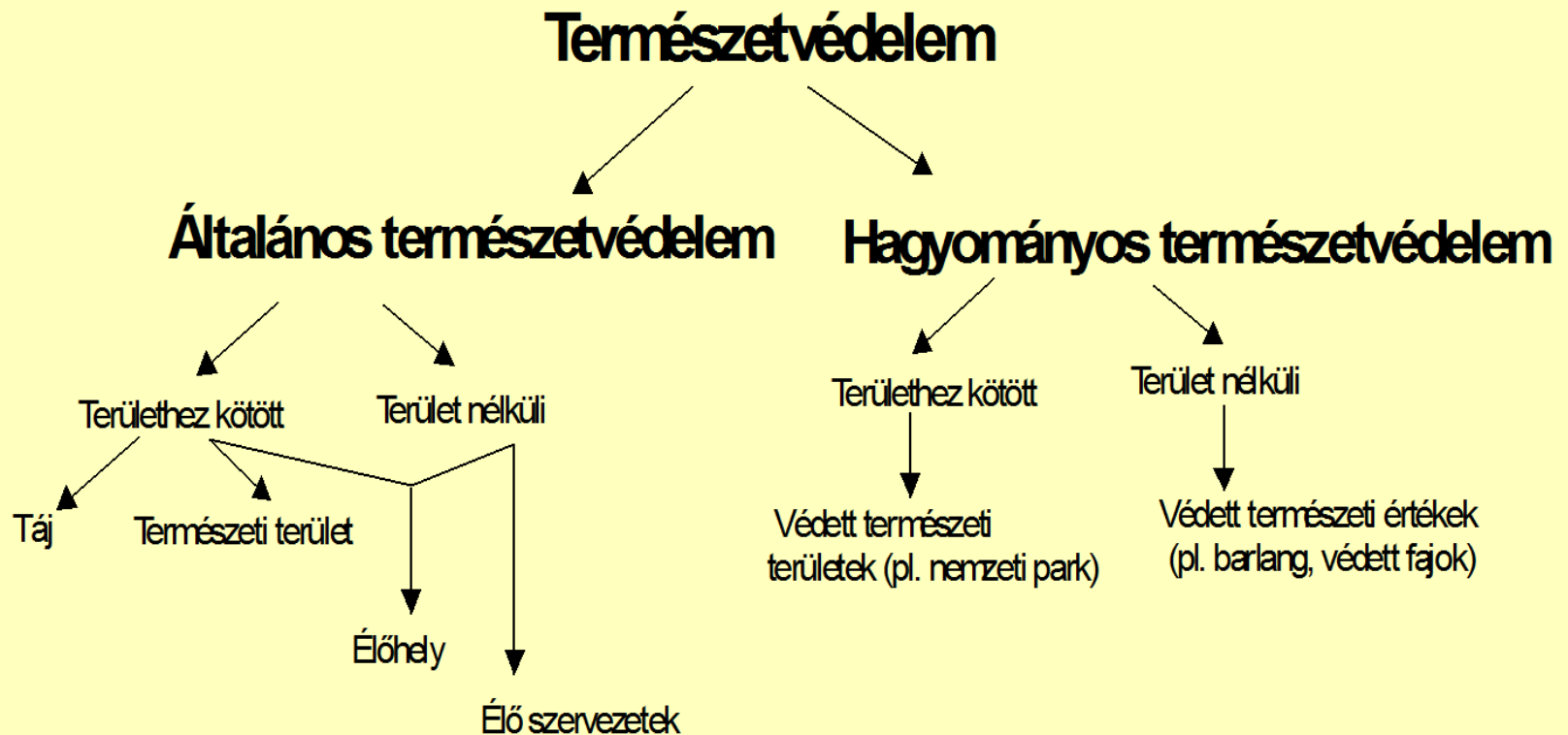
MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A TERMÉSZET VÉDELMERŐL 1996. ÉVI LIII. TÖRVÉNY FELÉPÍTÉSE

TÁJVÉDELEM

- művelési ág változtatás, más célú hasznosítás csak a táj jellegének, szerkezetének, a történelmileg kialakult természetkímélő használat által meghatározott adottságoknak és a természeti értékeknek a figyelembevételével lehetséges;
- a táj jellegének megfelelően rendezni kell a **felszíni tájsebeket**;
- biztosítani kell a jellegzetes **tájképi elemek** fennmaradását.
- **Elektromosenergia-szállító légvezetékek** létesítésekor, valamint közép- és magasfeszültségű szabad légvezeték teljes szakaszhosszra kiterjedő felújításakor olyan műszaki megoldásokat kell alkalmazni, amelyek a vadon élő madarakat nem veszélyeztetik.

AZ ÉLŐHELYEK ÁLTALÁNOS VÉDELME

- (1) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. (ÉLŐ SZERVEZETEK VÉDELME)
- (2) A gazdálkodást a talajfelszín, a felszíni és felszín alatti formakincs, a természetes élővilág maradandó károsodása, a védett élő szervezetek, életközösségek tömeges pusztulása, biológiai sokféleségük számottevő csökkenése nélkül kell végezni.
- (3) Erdő telepítése - ha a termőhelyi adottságok lehetővé teszik - elsősorban őshonos fafajokkal, természetes elegyarányban, természetkímélő módon történjék.
- (4) Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.

KIEMELT OLTALOM

védetté kell nyilvánítani a tudományos, kulturális, esztétikai, oktatási, gazdasági és más közérdekből, valamint a biológiai sokféleség megőrzése céljából arra érdemes:

- a) vadon élő szervezeteket, életközösségeiket, továbbá termő-, tartózkodó-, élőhelyeiket;
- b) régi hazai háziállat- és növényfajokat, fajtákat, változatokat;
- c) természetes, természetközeli tájakat, tájrészleteket;
- d) növénytelepítéseket, (parkokat, arborétumokat, történelmi vagy botanikus kerteket)
- e) élőállat gyűjteményeket;
- f) földtani képződményeket és alapszelvényeket, ásványokat, ásványtársulásokat, ősmaradványokat;
- g) védett ásványok, ősmaradványok jelentős lelőhelyeit.

VÉDETTÉ NYILVÁNÍTÁS

Bárki javaslatot tehet!

Természeti érték: Növény- és állatfaj: miniszteri rendelet (felsorolás + Ft)

Országos jelentőségű védett természeti terület: miniszteri rendelet

Helyi jelentőségű védett természeti terület: önkormányzati rendelet

Ex lege védettség

A törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár.

Kép forrása: <http://www.termeszeter.hu/vedett-teruleteink/>

VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK

Országos jelentőségű védett természeti terület:

- nemzeti park,
- tájvédelmi körzet,
- természetvédelmi terület,
- természeti emlék

Nemzeti Parkok: Hortobágy, Kiskunság, Bükk, Aggtelek, Fertő-Hanság, Duna-Dráva, Duna-Ipoly, Balatoni, Kőrös-Maros, Őrség

Helyi jelentőségű védett természeti terület:

- természetvédelmi terület,
- természeti emlék

A védettség tényét az ingatlan-nyilvántartásban fel kell tüntetni!!!

Kép forrása: <https://isic.hu/aggteleki-nemzeti-park/>

VÉDETT BARLANGOK

- a földkéreget alkotó kőzetben kialakult olyan természetes üreg, amelynek hossz tengelye meghaladja a két métert és jelenlegi vagy természetes kitöltésének eltávolítása után mérete egy ember számára lehetővé teszi a behatolást.
- *ex lege védett* mindegyik barlang (4100),
- *fokozottan védett*: 13/2001. (V.9.) KöM rend. 6.mell. (kb. 142)
- Védettek lettek a *mesterséges üregek* is 2015-től

Kép forrása:

www.hellomiskolc.hu/Szent-Istvan-cseppkobarlang

VÉDETT ÁSVÁNYOK

21/2007. (VI. 20.) KVVM RENDELET

- 11 faj meghatározott méret fölött
- Réz, kuprit, malachit, nemes opál stb.
- Lelőhelyen történő megőrzés
- Engedélyek

Kép forrása:

<https://www.programturizmus.hu/ajanlat-asvanyok-kozetek-dragakovek.html>

Védett növény- és állatfajok, társulások (13/2001. (V.9.) KöM rendelet)

Tvt. 42. § (1) Tilos a védett növényfajok egyedeinek veszélyeztetése, engedély nélküli elpusztítása, károsítása, élőhelyeinek veszélyeztetése, károsítása.

Tvt. 43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínzása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

ENGEDÉLY:

Védett növényfaj: egyedének gyűjtéséhez, birtokban tartásához, kertekbe történő telepítéséhez, export-import tevékenységhez stb.

Védett állatfaj: egyedének gyűjtéséhez, befogásához, elejtéséhez, birtokban tartásához, szaporításához, preparálásához, export-import tevékenységhez, fészkeinek áttelepítéséhez, riasztásához stb.

BÜNTETŐJOGI FELELŐSSÉG TERMÉSZETKÁROSÍTÁS

281. § (1)

- a) fokozottan védett élő szervezet egyedét,
- b) védett élő szervezet egyedeit, feltéve, hogy azok külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legalacsonyabb értéket,
- c) az Európai Közösségek Tanácsának rendelete A és B melléklete hatálya alá tartozó élő szervezet egyedét

jogellenesen megszerzi, tartja, forgalomba hozza, az országba behozza, onnan kiviszi, az ország területén átviszi, azzal kereskedik, illetve azt károsítja vagy elpusztítja, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) bek.:

a) Natura 2000 területet,

b) védett

1. természeti területet,

2. barlangot,

3. élő szervezetek életközösségét, vagy azok élőhelyét

jogellenesen jelentős mértékben megváltoztatja.

Kép forrása: http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=menu_2090

KÖRNYEZETKÁROSÍTÁS (HA NEM VÉDETT A TERÜLET)

280. § (1)

- Aki ... az élővilágot, valamint azok összetevőit jelentős mértékű szennyezéssel vagy más módon
 - a) veszélyezteti,
 - b) olyan mértékben károsítja, hogy annak természetes vagy korábbi állapota csak beavatkozással állítható helyre,
 - c) olyan mértékben károsítja, hogy annak természetes vagy korábbi állapota nem állítható helyre

Természetvédelmi bíróság (objektív alapú)

Tvt.80. § (1) Aki tevékenységével vagy mulasztásával

- a.) a természet védelmét szolgáló jogszabály, illetve egyedi határozat előírásait megsérti,
- b) a védett természeti értéket jogellenesen veszélyezteti, károsítja, elpusztítja, vagy védett természeti terület állapotát, minőségét jogellenesen veszélyezteti, rongálja, abban kárt okoz;
- c) a védett természeti területet, továbbá barlangot jogellenesen megváltoztatja, átalakítja, illetve azon vagy abban a védelem céljával össze nem egyeztethető tevékenységet folytat;
- d) *a védett élő szervezet, életközösség élőhelyét, illetőleg élettevékenységét jelentős mértékben zavarja;*
- e) a természetvédelmi hatóság engedélyéhez, hozzájárulásához kötött tevékenységet engedély, hozzájárulás nélkül vagy attól eltérően végez.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

*Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült
az Európai Unió támogatásával.*

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE